



Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 50

11. prosince 2022

Cena: 10 Kč

CO DĚLAT, KDYŽ PŘICHÁZÍ POTOPA?

Bude letošní advent opravdu adventem? Časem, v němž se probudí naděje na příchod vysvobození? Pokud ano, pak to znamená, že musíme přestat s „konzervováním“ našeho myšlení, které ze setrvačnosti udržuje v chodu současný stav věcí, aniž by si uvědomovalo, že udržuje pouhé zdání. Ve skutečnosti současný stav už dlouho nefunguje, hroutí se. Podobáme se lidem, kteří žili „za dnů Noemových“ zaujati samí sebou, zaměstnání svými starostmi a radostmi: „Tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny“ (Mt 24,38-39).

Potopu nezastavíme, protože hladina už stoupá. Můžeme ji ignorovat a předstírat, že u nás je všechno jakž takž v pořádku, že „peklo jsou ti druzí“, o jejichž neštěstí a selhání se vysílají televizní reportáže, které sledujeme jen do chvíle, než přepneme na fotbal. Můžeme nadávat a vysmívat se těm, kteří zpochybňují naši představu, že svět zůstane

stejný, jaký byl včera i předečím. Můžeme hodovat a pít a doprávět si svoje luxusní problémy ve sladkém domnění, že potopa přijde až po nás.

Anebo si zvolíme jinou cestu. Přijmeme, že vše je v pohybu – takže i my se pohybujeme na hřbetu vlny a zatím nevíme, kam nás vynese či ponoří. Pochopíme, že „nastala hodina, abyste procitli ze spánku“ (Římanům 13,11). S otupující a ohlupující setrvačností už musíme skončit a začít se učit bdělosti, pozorné laskavosti a všímavosti. Potopu sice neodvrátíme, ale máme naději, danou Ježíšovým příslibem, že se v ní naučíme plavat a objevíme v ní šanci na osobní proměnu, a tím i na obnovu světa, jež sdílíme s mnoha dalšími citícími bytostmi.

Snad ještě nevěříme, že bychom dokázali spolu s Ježíšem chodit po vodě a žít s nadějí a důvěrou v „tekutém světě“, kde nic netrvá věčně. Sami to opravdu nesvedeme. Potřebujeme se navzájem. Neboť spánek, z něhož se na prahu adven-

tu probouzíme, neposiloval mysl a srdce, nýbrž je unavoval iluzí, že si vystačíme bez pomoci ostatních a bez souznělosti s ostatními, bez vztahů a zájmu o bližního svého. Probuzení je vysvobozením: „Nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den se přiblížil“ (Římanům 13,12).

V buddhistické meditaci – což jsem se dověděl od sympatické mnišky Tenzin Palmo z tibetské školy Gelug – pravá ruka symbolizuje moudrost a levá soucítění, přičemž levá dlaň podpírá pravou. Takže soucítění – křesťan by spíše použil slovo milosrdenství – je základem, z něhož vyrůstá moudrost, schopnost rozumně přetvářet sebe i svět k lepšímu.

Bez milosrdenství, bez činné lásky osvědčené ve skutcích, se rozum utrhne ze řetězu – a výsledkem je onen současný stav věcí, jemuž bůhvíproč říkáme „normální svět“.

Lukáš Bujna



Chodil jsem tam a sem a oči klopil k zemi
hledal jsem jiskry mezi dlaždicemi
snad střípky od Vánoc anebo zrnka slídy
proto jsem letos zas promeškal Perseidy

Ted' chodím s očima nahoru na oblohu
snad doufám že se tak zalíbím více Bohu
jsem trochu snilek trochu popleta
prý nad Betlémem vyjde kometa

Josef Tillich

Vzpomínka na Luboše Svobodu

Církvi národa mého, na Boha uval cestu svou, buď ducha pokojného, Bůh zachová nám zemi dědičnou.
Z křesťanského songu L. Svobody
Zná Hospodin dny upřímných na text Pavly Zachařové

V těchto dnech bychom rádi připomněli 5. výročí skonu br. faráře Luboše Svobody, autora křesťanských songů, člena divadla Semafor, který zesnul před 5 lety po delší nemoci dne 3. 12. o první neděli adventní ve věku 77 let. Zanechal nám vzácný hudební duchovní odkaz, na který by nemělo být zapomenuto.

Vystudoval pražskou konzervatoř – obor varhany a skladba. Po jejím absolutoriu se přihlásil ke studiu na Husově bohoslovecké fakultě a v r. 1965 byl vysvěcen na kněze. Nastoupil na své první farářské místo v náboženské obci Tuchoměřice a od r. 1970 do r. 1979 sloužil

v náboženské obci Praha – Strašnice. Koncertoval nejen v naší vlasti na mnoha místech, často ve sborech naší církve, ale také v tehdejší NDR a stal se vzorem pro začínající muzikanty, kteří po jeho vzoru zakládali hudební skupiny, jejichž repertoár tvořily také písně s křesťanskou tematikou – tedy i písně L. Svobody i písně převzaté ze za-

hraničí. Dvorními dodavateli kvalitních textů, jež byly inspirovány biblickým poselstvím, pro Svobodovy křesťanské songy se stali zejména duchovní naší církve, talentovaní básníci – Pavla Zachařová (1929 – 1978) a Zdeněk Svoboda (1927 – 2021). V r. 1968 Luboš Svoboda se svou chotí Janou začal spolupracovat s divadlem Semafor. A lze považovat každé vystoupení manželů Svobodových na prknech tohoto divadla v této době za malý zázrak, zejména když některé z pořadů **Návštěvní den Miloslava Šimka a Jiřího Grossmanna** uváděla Československá televize. Do pořadu populárních písní, zajímavých, vtipných rozhovorů přicházely nečekaně písně s křesťanskou zvěstí. V jednom z pořadů z r. 1969, kdy Šimek s Grossmannem uvedl vstup manželů Svobodových slovy: „**Vážíme si hlavně toho, že Luboš Svoboda, ač**
Dokončení na str. 3



Brťov – požehnání adventních věnečků

Začátek adventu 2022 na Blanensku

Inspirováni slovy proroka Izajáše 2,5 „Nuže, dome Jákobův, choďme v Hospodinově světle!“ jsme vstoupili do adventní doby v náboženské obci Blansko. Máme u nás pěknou letitou tradici se ještě před 1. adventní nedělí společně setkat napříč generacemi a plést adventní věnce.

V úterý 22. 11. před biblickou hodinou jsme věnce vyrobili a připravili na neděli. Poslední bohoslužbu uplynulého církevního roku jsme slavili v pátek 25. 11. s přáním všem Kateřinám. To se již definitivně uzavřel liturgický rok s evangelistou Lukášem.

V sobotu 26. 11. se v Rudici konala adventní vigilie v místní kapli sv. Barbory. Bratr farář Martin také v sobotu v podvečer symbolicky zapálil první adventní svíci na věnci, který je na hlavním náměstí v Blansku. Při té příležitosti přednesl adventní zamyšlení na náměstí zaplněném blanenskými farníky a spoustou kolemjdoucích. Na první adventní neděli se konaly v 7.45 hodin první bohoslužby v Boskovicích. Vzhledem k tomu, že v celé ulici byla přerušena do-

dávka elektrické energie, byly to opravdové roráty; bez světla, varhan a topení. Ještěže je v kostele klavír, který využila naše varhanice a nebyli jsme tak ochuzeni o hudbu. Další bohoslužba byla v 9 hodin v dřevěném kostele v Blansku a po ní tradiční posezení pro všechny generace při kávě a čaji v sále na faře. Sváteční dopoledne uzavřela v 11 hodin bohoslužba v kapli na Brťově. Při všech bohoslužbách jsme slavili svátost pokání s veřejnou zpovědí, jako vstup do času půstu a pokání,

a na závěr proběhlo žehnutí domácích adventních věnečků, které si přinesli účastníci bohoslužeb. První adventní neděli uzavřel večerní koncert, který se těšil zájmu a účasti mnoha lidí, kteří běžně na bohoslužby nepřicházejí. Věříme, že nás čeká příjemná doba spojená s bohoslužbami, roráty, koncerty a spoustou přátelských setkání. Přejeme všem požehnaný advent v očekávání zaslíbeného Pána.

**Rada starších
v Blansku**

Advent v chrámu sv. Mikuláše - každodenní ranní roráty

Nejen vánoční strom a adventní trh lákají mnohé na Staroměstské náměstí. Počínaje pondělkem po 1. adventní neděli se každý den od 7 hodin zpívají v chrámu sv. Mikuláše roráty. Adventně se naladit dvacet minut před prací zpěvem a modlitbou může každý, všichni jsou vítáni. Roráty (slovo pochází z latinského *Rorate coeli* - rosou dejte nebesa) jsou českým unikem! Vznikly snad v době Karla IV., později se rorátů ujali i utrakvisté - v 16. stol. je zpívala tzv. literátská bratrstva (mužská, katolická i protestantská sdružení kostelních zpěváků - měšťanů a řemeslníků). Zahajte den specifickými písněmi psanými právě pro období adventu. Každý den, kromě neděle, kdy se koná v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí od 10 hodin bohoslužba. **Hana Tonzarová**



Jana Wienerová
Nebyli jsme u toho

*Kdo u toho byl,
už dávno není v tomto světě.
A přece
každý z nás se může přidat k zástupu
a směřovat k té události
k tomu sestoupení
k tomu sklonění
k tomu zjevení
maličkému, křičícímu a křehkému
- protože v lidském těle.
Mýlí se, kdo míní, že to jde jinak
než být maličký,
než křičet o život než nést svou křehkost
Bůh dal svého Syna
do žlabu světa, kam spíš skloní se zvířata
než ve své pýše člověk.
Nebyli jsme u toho. Jen dál jsme mezi pozvanými.*

Z nové sbírky básní Moře nad hlavou

Z kazatelského plánu

Třetí neděle adventní

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Pán je blízko.

(Filipským 4,4.5b)

První čtení z Písma: Izajáš 35,1-6a.10

Tužby adventní:

2. Aby v naší mysli světlo pravého poznání se rozehlo, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom pokušení přemáhali a srdce čisté uchovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Bože všemohoucí, vzbud' svou sílu a s velikou mocí přijď mezi nás. Pospěš nám na pomoc a ve svém milosrdenství zahlad' naše viny! Svým svatým Duchem nás osvit, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Jakubův 5,7-10

Evangelium: Matouš 11,2-11

Verše k obětování: Žalm 85,2-3

Verš k požehnání: Izajáš 35,4

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, snažně tě prosíme, očisti nás od hříchů, a tak nás připrav k nastávajícím vánočním svátkům! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána.

Vhodné písně: 203, 205, 160

Symbol srdce

Kdyby svět úplně zapomněl na symbol srdce, na svoji duši, stal by se brzy chladným a krutým. Převládá by v něm člověk Prosper jako v Shakespearově *Bouři*, a byl by ve své pýše zmitán sebeuspokojením, nezkroutnou touhou zrušit odvěký obraz světa. Symbol srdce s kalichem víry, naplněným krví života, by se vypařil a zbyl by prostor nedýchatelná. Věme, že člověk nakonec udělá správný krok vpřed a prizmatem víry lépe pochopí, jak dalece je jeho budoucnost poznatelná. Neboť jak praví Aristoteles: „Přirozenost je trvalá, nikoli statky.“ (Eth. Eud.,VII., 2) Děkujeme tomu, že našež žití skrývá ve své hmotné tíži současně i pohyb krásna, nenaplněnou touhu lidského srdce proměnit každíčký okamžik pozemského bytí ve věčnost.

Připust' me, že někdo na sociálních sítích naléhá, abyste změnili svůj názor. V tomto okamžiku můžete zakusit ohrožení vaší prestiže, vašeho ega. To proto podnítí racionální mysl k odpovědi tak, aby zasáhla dotyčného, že si dovolil s vámi nesouhlasit. Můžete ale reagovat jinak. Jestliže mysl necháte pracovat zbavenou negativních emocí, umožní vám to dostat se na vyšší, sjednocenou úroveň vědomí. To znamená vybrat tu neoptimálnější variantu soužití, umožňující vnímat ostatní lidi bez ohledu na to, co dělají či říkají, tedy jako bytosti s vámi sjednocené. Pak pocítíte, že vaše srdce bije pravidelně, netřepotá se, nefibriluje, ale pumpuje krev rytmicky do živoucího pozemského organismu.

Možná v tom tkví štěstí být doopravdy sám sebou. Nenechat se virtuálně zotročit. Životní role na cestě k sobě můžeme dobře analyzovat pomocí meditace. Usadíme se v pohodlném křesle a nepřestáváme soustřeďovat svoji pozornost na konkrétní předmět nebo na myšlenkový pojem. To umožňuje vytěšňovat přicházející, náhodné myšlenky. Nikoli tím, že se jim bráníme, ale tak, že je

necháváme volně odplynout a vrátíme se zpět k předmětu meditace. Postupným nácvkem lze dosáhnout toho, že se mysl zaměří na předmět meditace. Dochází ke zklidnění racionální mysli – a tím, že snižujete množství podnětů, které ji udržují v činnosti, naučíte se vědomě vnímat sebe i okolní svět.

Vezměme jako základ meditace například metaforu vody. Pohroužena v horské bystřině, představuje rychlý svět směřující k oceánu nevědomí. V deltě se z bystřin vzniklá řeka rozlévá do vědomí světa. O zimách zamrzá a stává se součástí pomalého světa ve skupenství ledu a sněhu. V meandrech tropů na čas vysychá a ve formě páry se kondenzuje v mracích, stává se součástí pozemského koloběhu atmosféry. Dokáže se zlobit jako krupobití nebo povodeň. Zraje jako poklad v minerálním podloží planety. Když se v ranním svitu zaskví v trávě, připomíná vodu z křtitelnice. Zemský ráj to na pohled.

Možná, že umění nejautentičtěji otevírá cestu k poznání. „Pochopil jsem, že já nejsem to světlo ani jeho zdroj. Ale světlo, pravda, porozumění, poznání tu je a na mnoha tmavých místech zaskví, jedině když je tam odrazím. Já jsem úlomek zrcadla, jehož tvar a celé provedení neznám. Nicméně s tím, co mám, mohu odrážet světlo na tmavá místa tohoto světa, na tmavá místa v lidských srdcích a něco v některých lidech změnit. To je můj smysl života,“ řekl při slavnostním otevření pražské galerie Cesty ke světlu v květnu 1994 americký spisovatel, unitářský pastor, filosof a malíř Robert Lee Fulghum.

Klíčem ke ztišení mysli a pochopení krásy se může stát řeka poezie. Vyplujeme-li na ni, dojde ke krátkému spojení mezi naším bytím, citem, fantazií a obrazotvorností. Světelným jevem v atmosféře duše, bleskem, který dokáže přenést přes propast nelásky myšlenku či pocit. Mysleme srdcem. **Bohumil Ždichynec**

„Tak například člověk velice rozšiřuje svou moc, avšak není vždycky s to ovládat ji tak, aby mu sloužila. Snaží se proniknout hlouběji do svého nitra, ale často se ocitá ve větší nejistotě sám o sobě. Postupně stále jasněji objevuje zákony společenského života, ale neví si rady, jaký směr mu má dát.“

papež Jan Pavel II. ve svém Gaudium et Spes (7. 12. 1965)

*

„Nejkrásnější a nejhlubší pocit, jaký může člověk zažít, je poznat tajemno. To je základním principem náboženství, stejně tak jako veškerého seriózního úsilí v umění a ve vědě.“

Albert Einstein

Nad Písmem

Pravý zdroj pokoje a radosti

Mt 11,2-11

Při Ježíšově křtu rozpoznal Jan Křtitel, že před ním stojí očekávaný Mesiáš. Ale když se ocitl ve vězení, dolehly na něj pochybnosti. Proč? Protože stejně jako my měl i Jan Křtitel o Ježíšovi svoji představu. Ta jeho byla přísného soudce, který bez prodlení nastolí Boží řád a všechny nespravedlivé zničí. Ježíšovo působení však vypadalo úplně jinak.

Nicméně ta Janova otázka se stále ozývá, a i dnes je aktuální: Bylo a je Ježíšovo působení a jeho mesiášský nárok legitimní? Je Ježíš skutečně naplněním naděje celých izraelských dějin? Ježíš ve své odpovědi odkazuje na proroka Izaiáše (srv. 2. čtení + jiná místa u Iz) a ukazuje, že v jeho životě se tyto předpovědi naplňují: „Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“ (v. 5-6) Když slyšíme tato slova z Ježíšových úst, neměli bychom zapomenout, že Boží záchrana vypadá vždy trochu jinak, než by si člověk přál a jak si to často představuje. Odmítnout Krista, protože neodpovídá našim „očekáváním“, je tou nejčastější reakcí, včera stejně jako dnes. Ale z tohoto textu je zřejmé, více než třeba na jiných místech, co to znamená, když Bible mluví o zázraku: Zázrak není jen nějakou pomyslounou „legitimací“ divotvorce - Ježíše, kterým se může prokázat a tím jakoby doložit, že skutečně přišel od Boha. Zázrak není ani fascinujícím dokladem toho, že Ježíš má moc

i nad přírodními silami. Ale Ježíšovy zázraky předně zbavují zlo jeho moci a nastolují v lidech Boží vládu, Boží řád a pokoj, přinášejí smíření a odpuštění.

Analogicky, v tomto duchu i křesťanská církev koná zázraky i dnes. Každé opravdové obrácení, smíření, uzdravení od hříchů, uzdravení lidských vztahů skrze modlitbu, svátosti, dobré slovo... je zázrakem.

Ale dokážeme toto jako církev přinášet našemu světu? Nevidí svět jen naši hašteřivost, starání se o hmotné statky, manipulativní jednání...? Dnes čím dál častěji potřeba psychologů a psychiatrů ukazuje, jak moc je nemocná lidská duše. Jejich služba dokáže „uzdravit“ od nepříjemných příznaků, dokáže poradit nějakou techniku, kterou člověk může aplikovat, dodá medikamenty, ale co nedokáže, je přinést člověku vykoupění. Pokání, a z něj vycházející uzdravení, tedy obdarování Božím odpouštěním, je nezbytnou potřebou pro náš nemocný svět, a ostatně tak tomu bylo vždy. Jen ten, kdo nalezne odvahu dát Kristu, jeho slovu i výzvam šanci, může ve svém životě nalézt znovu pokoj i zdroj radosti. A advent je tím nejlepším časem k návratu, k tomu zakusit znovu tyto jedinečné věci. Na samotný závěr ještě jedna myšlenka od A. de Mella: „Pochybnost je přítelkyní víry. Nepřítel víry je strach.“ Tak se nebojme, ale číňme kroky pro přijetí Božího odpuštění a smíření s Bohem i druhými.

Daniel Majer

Všemohoucí Bože, ty jsi opustil svou všemohoucnost a přišel jsi k nám jako malé a bezbranné dítě.

Pro nás ses stal malým, abychom opustili své velikášství.

Ty jsi nám v Ježíši Kristu daroval svůj božský život, abychom už neměli zapotřebí se sami vydávat za bohy.

To ty jsi utišíl naši nejhlubší touhu: aby byla naše lidská pomíjivost skrze tvou božskou nesmrtnost uzdravena a posílena, aby byla naše lidská láska naplněna tvou božskou láskou.“

Anselm Grün

Vzpomínka na Luboše...

Dokončení ze str. 1
farář Církve československé, nalezl čas spolupracovat s námi a svými songy a se svou paní Janou přichází dotvářet milou atmosféru návštěvních dní.“

Křesťanské songy se staly fenoménem doby. Svobodovy songy, v původním významu moderní, náladové písně, melodicko-rytmické skladby na duchovní básnické texty, si záhy našly velkou oblibu. Vyznačují se působivou melodikou, mnohé mají výrazný refrén. A tak v čase pražského jara 1968 vydavatelství

Panton vydalo 12 Svobodových songů ve formě malého zpěvníčku, jenž také nedlouho předtím vydala i náboženská obec Praha – Staré Město. V r. 1970 pak v Supraphonu vyšla dlouhohrající deska s názvem Křesťanské songy. Do tohoto období také spadá vznik alternativní **songové Liturgie**, kterou zhudebnil na textovou předlohu Pavly Zachařové Luboš Svoboda, která při shromážděních církve měla oslovit v čase zřetel svobody mladou generaci. Byla uváděna v Praze u sv. Mikuláše,

později byla světskou mocí vytlačena do malostranského kostelíku sv. Jana Křtitele Na Prádle. Autoři jí věnovali církvi i národu k připomenutí 50 let samostatného Československa. Námi sledovaná liturgie je poněkud zvláštním, volným netradičním liturgickým tvarem o několika zpěvních částech v dialogu duchovní a shromážděná obec. Dává velkou možnost duchovnímu k variabilitě textů, modliteb, přímluv mezi jednotlivými částmi. Je třeba ocenit vroucí text vyjadřující jistotu víry v Hospodina /všechno mu povím/, pocitu malomyslnosti z nejistoty prožívaného času /žijeme v tmách/, také jistotu, již dává Kristova přítomnost s úkoly pro všední dny /Aj, Beránek Boží. Kde bydlí? Proštil se sám, tichostí mě se uč. A za mnou pojď. s odpovědí lidu: Za tebou chceme jít, jak přikazuješ nám, vyuč nás, Pane, cestám svým, nauč nás modlitbám/.

Hudební ztvárnění klade zejména na zpěv duchovního velké požadavky, a to díky poměrně značnému melodickému rozsahu – c1 – e2 a v některých částech i díky

swingovému rytmu. Do liturgie pro zpěv lidu byly vkládány křesťanské songy, příp. další rytmické písně s duchovním zaměřením. Přišel r. 1979, kdy se Luboš Svoboda musel rozhodnout: buď a nebo – a to díky zásahu tehdejší vládnoucí moci. Buď bude nadále členem Semaforu a ukončí duchovenskou službu, nebo zůstane duchovním, ale nebude moci účinkovat na prknech Semaforu. L. Svoboda se rozhodl pro uměleckou dráhu. Někteří mu to měli tehdy za zlé. Ale taková byla doba. Nicméně on stále zpíval, stále usiloval o hlásání dobré zprávy i v nelehkých časech. Po r. 1989 vyšla na kazetách nahrávka **Hymna a 20 národních písní**, album **Koledy**, které natočil s chotí Janou i dcerou Janou Mařasovou. Posledním vydaným albem křesťanských songů Luboše Svobody je **Zvěstování**, které shromáždí nejlepší Svobodovy písně od doby počátku jeho tvorby.

Uplynula řada let a zdá se, že Svobodovy songy až na výjimky upadly do zapomnění, ale v žádném případě v generaci, která prožívala vzestupy a pády našeho národa v přelomových 60. a 70. letech

a která aktivně žila s církvi. Máme stále před očima vysokého, štíhlého muže s brýlemi na očích, na první pohled introverta, ale nesmírně charismatickou osobnost. Zesnulý br. farář Luboš Svoboda zanechal naší církvi velký odkaz v podobě bohaté hudební tvorby, jeho křesťanská hudební tvorba stmelovala zejména mladé, které pojila právě obliba aktivního provozování songové liturgie i Svobodových songů. Nelze na ně jen tak pozapomenout. Je třeba poděkovat Pánu životu za jeho obdarování, za kněžskou službu i předávání biblické zvěsti – ať to bylo vhod či nevhod.

Rád bych ukončil vzpomínku na Luboše Svobodu v čase blížících se nejkrásnějších svátků – Vánoc – textem jeho songu na slova Pavly Zachařové **Vánoční Ježíš**, pro všechny malomyslné, ztrácející víru i pro všechny osamělé: *Možná, že letos budeš sám a nepřijdou ti hosti. A já ti zazpívám koledu o radosti. O tom, jako padá, padá svatý déšť, slova tvých bázní odplaví. Vánoční Ježíš v tichu modliteb večeri ve dvou připraví.*

Zdeněk Kovalčík

Foto: wikipedia, rodinný archiv

Ženy jako ústřední téma světové synody

ROZHOVOR S RAKOUSKOU PASTORÁLNÍ TEOLOŽKOU REGINOU POLAKOVOU

Vídeňská pastorální teoložka Regina Polaková patří k národnímu synodálnímu týmu v rakouské katolické církvi. Účastnila se synodálního procesu a spolupracovala na rakouské národní syntéze pro světovou synodu. V rozhovoru pro portál [Katholisch.de](https://katholisch.de) mluví o průběhu procesu v Rakousku a o jeho výstupech. Vysvětluje také, proč je zastáncem jasných předpisů v pastorální teologii a proč pro ni kněžské svěcení žen není na prvním místě.

Paní Polaková, jedny rakouské noviny vás označily jako „povzbuzovatelku“ biskupů. Je to pravda?

Ta formulace není moje. A také si myslím, že ne všichni rakouští biskupové to tak vidí. Chci být spíš povzbuzovatelkou pro celou moji církev.

Říkáte vědomě „moje církev“?

Ano, protože v této církvi jsem se stala křesťankou a vděčím jí za mnoho. Díky své práci získávám vhled do mnoha duševních a duchovních životních zkušeností. Jsou to pro mě „poklady církve“. A tyto poklady chci předávat dál. Současné mohu zaujímat i určitý odstup a začít mluvit o něčem, co je ozeňavé a těžké.

Když už mluvíte o těžkostech. Vybavují si skandál kolem sexuálního zneužívání bývalého vídeňského arcibiskupa Hanse Hermanna Groëra. Jak jste to tenkrát prožívala?

Na to si velmi dobře vzpomínám. To bylo v roce 1995 a byla jsem tehdy zaměstnaná v Jungscharbüro v vídeňské arcidiecéze, to je církevní spolek pro práci s dětmi. Byla jsem právě v práci, když ta zpráva přišla z rádia. Tehdejší vídeňský arcibiskup Groër prý zneužíval ministranty. Když jsem to slyšela, spadla mi čelist. Byla jsem v šoku. Věděla jsem sice, že v církvi jsou oběti zneužívání, ale že pachatelé mohou být i biskupové, to bylo pro mě nové. Náhodou vedle mě v kanceláři stála osoba, jejíž jméno teď nebudu jmenovat, a ta se začala smát. Zeptala jsem se, co je na tom k smíchu. Ten člověk odpověděl: „O Groërovi to přece každý věděl.“ Já jsem se zeptala: „A jak se někdo takový může stát biskupem?“ O církvi a jejích strukturách to hodně vypovídá.

Co myslíte vy?

Šokovalo mě, že o těch případech údajně věděla spousta lidí a zřejmě se nikdo nenamáhal Groërovi svěcení zabránit. Tuto kulturu netečnosti máme v církvi dodnes. Zneužívání není problém jednotlivců, nýbrž systémový problém. K tomu patří i falešně chápaná loajalita, která pachatele chrání ve jménu údajného milosrdenství. Nicméně díky tomuto skandálu mohlo zpracování toho problému v církvi začít v Rakousku dřív než třeba v Německu.

To už je skoro třicet let. Co se od té doby udělalo?

Od té doby máme 3. vydání rámcového řádu „Pravda vás osvobodí“ s opatřeními, pravidly a orientačními body proti násilí a zneužívání, diecézní místa ombudsmanů atd. Dnes musí být v každé farnosti zmocněnec pro případy zneužívání. Dětské tábory musejí předložit preventivní plán. To všechno za mého mládí ještě nebylo a je to výsledkem otřesu ze skandálu tehdejší doby.

Účastnila jste se synodálního reformního procesu v Rakousku. Téma zneužívání se tam důkladně tematizovalo. Je tímto splněno?

Splněno není vůbec nic. Ale už nejsme na začátku. Ovšem kde na začátku teprve jsme, jinak než v Německu, je otázka přístupu ke stejnopohlavním párům a lidem s diverzní sexuální identitou v církvi. Tady máme ještě spoustu práce.

V Německu probíhá paralelně se světovým synodálním procesem ještě Synodální cesta. Když se jednalo o základním textu fóra „život ve

Dokončení na str. 4

Z našich setkání

Pietní akt v Nymburce

Ve čtvrtek 11. 11. proběhl u památníku hrdinů před Husovým sborem v Nymburce již tradiční pietní akt u příležitosti Mezinárodního dne veteránů. Po slavnostních fanfárah a nástupu čestné stráže (tvořené členy Klubu vojenské historie Druhý pluk Nymbursko) k památníku padlým položili věnce hrdinům světových válek zástupci veteránů V. Rykl, J. Šafandová, vedení města: starosta T. Mach a místostarostové B. Černý a S. Tichá a zástupci duchovenstva: náš nymburský farář bratr Jan Kohout a jeho katolický kolega J. Krajl. Přítomně uvítala i vedoucí odboru školství, kultury a památkové péče M. Tomčíková a promluvili zástupci města a duchovní. V závěrečném zamyšlení, které přednesl br. Kohout, zazněly citace z dopisů na rozloučenou odsouzených hrdinů 2. sv. války, kteří čekali na popravu za svůj odpor proti nacismu. Br. farář vyjádřil lítost nad tím, že podobné poslední chvíle musí nyní prožívat i obránci Ukrajiny, a požádal přítomně, aby pamatovali na to, že každý den je jednou větou z našeho odkazu – dopisu, který píšeme svým životem. Pietní akt byl zakončen společnou modlitbou Otčenáš, čestnou salvou a státní hymnou. Po skončení aktu přítomní ještě dlouho zůstali na místě v rozhovorech, kterých se účastnili i žáci a studenti nymburských škol.

Jelena Balenková

Oslavy vzniku Československa v Nymburce



U příležitosti výročí vzniku Československé republiky proběhlo v pátek 28. října slavnostní setkání před Husovým sborem a několik koncertů uvnitř sboru. Řečníci připomenuli význam vzniku novodobé české státnosti nejen pro současnou ČR, ale i pro naši církev. Koncertně vystoupily soubory Four Seasons Saxophone Quartet, Hornové trio a Zámecký žesťový kvintet. Poetické pásmo básní přednesl recitátor J. Brendl. V teplém a slunečném odpoledni návštěvníci všech věkových kategorií včetně dětí zaplnili Husův sbor i okolí, jakoby současná neklidná doba, v níž dochází k narušování hranic suverénního státu agresorem v Evropě, učinila v myslích návštěvníků prožití tohoto svátku ještě intenzivnějším.

Jan Kohout

Kalendář pro rok 2023

„Zpívejte lidičky, ty naše písničky“ vyzýval národ před sto lety písničkář Karel Hašler ve své písničce, která brzy zlidověla. A tuhle výzvu by určitě dnes zopakoval jako znovu aktuální. Když jsme vydávali v posledních letech v Husově domě (NO ČČSH) kalendáře, tak většinou s použitím poesie českých básníků. Nyní dochází i na písničky. Jen je téměř nesplnitelný úkol vybrat z tisíců možných 12 písniček bez toho, aby někomu „ta jeho“ nechyběla...

Nástěnný kalendář 2023 s názvem *Ta naše písnička česká* vydává náboženská obec České Budějovice-Čtyři Dvory ve spolupráci s diakonickým zařízením Nazaret. Obsahuje texty třinácti písniček a ilustrován je výrobky nazaretské chráněné dílny. Možno objednat telefonicky tel. 773557979 (K. Filip) či mailem: pruhovanetricko@centrum.cz. Cena: 180,- Kč plus poštovné.



Zprávy

Výstava
v Lounech

Dne 27. listopadu byla ve sboru Dr. K. Farského v Lounech otevřena výstava fotografií MUDr. Bojka Zasadila a jeho syna Marka s názvem „Chrám“. Až do konce ledna 2023 mohou návštěvníci obdivovat známé evropské katedrály, které otec a syn Zasadilovi vyfotili během svých cest.

Náboženská obec děkuje

Městysi Ročov za zapůjčení panelů, panu ing. Tošnerovi a panu Rusému za pomoc při instalaci výstavy.



Vážíme si návštěvy všech přítomných hostů, včetně pana starosty Rychtařika. (HS)

Z ekumeny

Ženy jako ústřední téma...

Dokončení ze str. 3

zdařilých vztazích”, tekly i slzy. Byl synodální proces v Rakousku podobně emocionální?

Ne. Náš synodální proces byl interpretován a veden velmi různorodě. Každé biskupství si mohlo samo vybrat, jak s ním naloží. Nakonec záleželo na každém z biskupů, jak proces proběhl. V některých biskupstvích ordinariát pouze poslal dotazník nebo byly určité spirituální nabídky a tiskové konference, na nichž se výsledky dotazníků prezentovaly. Jiná biskupství intenzivně pracovala v duchu synodální metody a vypracovala obsáhlé návrhy. Někteří věřící byli velmi aktivní a jiní byli zase z vnitřní situace v církvi velmi zklamaní. Někteří se účastnit ani nechtěli, protože byli vyčerpaní. Ti říkají: „Měli jsme v Rakousku už tolik procesů dialogu, a pokaždé bez výsledků.“ Tuto nedůvěru a skepsi dovedu pochopit. Ale na to je prostě potřeba čas, než se některá témata v hlavě usadí. I u biskupů.

Někteří biskupové v Německu dovolují laikům kázat, pohřbívat a křtít a brzy i asistovat při uzavírání sňatků. Jak to vidíte vy?

Myslím, že se to příliš zjednodušuje. Nemám ráda, když si někde upečou lokální řešení a současně se neusiluje o to, abychom našli jedno církevní řešení pro všechny. Považuji za mimořádnou sílu v církvi, že máme církevní právo. Je třeba mít jasná pravidla, i pro oblasti experimentování. A to by se mělo dít v dohodě se světovou církví. Z tohoto hlediska je synodní proces velkou šancí. Přítom i v pracovním dokumentu jsou znatelná napětí. Tato napětí je třeba prodiskutovat a chápat je jako oživující sílu, aby nevedla k rozkolům. Jinak zradíme svoje poslání.

Co tím myslíte?

Jak máme věřit v jednu církev, která se angažuje pro mír, solidaritu, společenství a spravedlnost, a není schopná ani tvořivě ustát vnitřní konflikty? Myslím si, že můžeme druhým ukázat, zcela ve smyslu Lumen Gentium, jakým způsobem je v rozděleném světě možné diskutovat a řešit konflikty a napětí. Styl a postoj naslouchání přitom považují za enormně důležitý. To si musíme nacvičit. Myslím, že je to i jeden z důvodů, proč papež František synodální proces prodloužil. Samotnou synodou chce v linii II. Vatikánského koncilu uvést do pohybu duchovní proces, v němž společně najdeme, jaké je poslání církve v 21. století.

Ale samotný přístup žen ke kněžskému svěcení a s ním spojeným úřadům má přece dlouho zpoždění...

Téma žen v církvi bylo v synodálním procesu přítomné i v Rakousku. Na kontinentální i světové úrovni se bude muset stát ústředním tématem. Větší podíl spoluúčasti a rozhodování pro ženy je žádoucí po celém světě. Víím, že v německy mluvícím prostoru je pro mnoho lidí důležité, aby ženy dosáhly na ordinované úřady co nejdříve. Ale jednak to celosvětově rozhodně není jednotný názor, a za druhé to není jediné téma, které v církvi máme. Jsou i jiná témata, která jsou také důležitá.

Která témata vidíte jako naléhavější?

Nacházíme se v globální krizi. Ekologicky nám hoří půda pod nohama. Prožíváme válku, ekologické katastrofy, světovou chudobu, mnoho křesťanů je pronásledovaných. Je tu obchod s lidmi, obchod se ženami, ženy trpící chudobou. Přála bych si, abychom se i na tyto věci více ohlíželi. Sedím teď ve svém krásném teplém bytě, a jinde ve světě ženy bojují o přežití. To mi dělá větší starosti, než otázka přístupu žen k církevním úřadům.

Je třeba III. Vatikánský koncil, abychom se těmito otázkami zabývali?

Kdepak. Ještě jsme ani pořádně nenaplnili ten druhý. Může trvat i sto let, než koncil dorazí k lidem, říkají historikové. To je dlouhý historický proces. K tomu, aby se konal nový koncil, potřebujeme ještě pár desetiletí. Ale do té doby si přeji synodální proces, který koncil dál povede a jehož se všichni aktivně účastní, aby pak v Římě mohla být učiněna dobrá rozhodnutí.

Kdybyste se setkala s papežem Františkem, co byste mu řekla?

Řekla bych mu, že synodální proces a jeho duchovní a celocírkevní směřování považují za vynikající. Jsem ráda i za to, že byl proces o rok prodloužen. Teď máme i víc času, abychom se naučili, co to synodalita znamená. A v Římě je možné shromáždit všechny záležitosti, které se mají rozhodnout celosvětově. Ale pak je třeba, aby byla učiněna rozhodnutí. Nesmí vzniknout dojem, že jsme si s tím jenom hráli, a pak se zase nic nestane. Protože pak bychom měli obrovský problém. Lidé nám opravdu odejdou. Proto všem našim biskupům naléhavě radím, aby dali do pohybu odpovídající diecézní procesy, aby synodální proces v Rakousku mohl odvážně pokračovat. Neboť jsou to biskupové, kteří by měli být „povzbuzovateli“ věřících.

Rozhovor vedla Madeleine Spendierová. Z německého originálu přeložila Pavla Holíková. Zdroj: christnet.cz

Večer pro Mistra Jana

Církev československá husitská, náboženská obec Liberec srdečně zve na 2. koncert z cyklu *Večer pro Mistra Jana*, ve kterém účinkuje Basistova „Dobrá společnost“. Zuzana Tipková – hoboj, Marcela Mikolášková – housle, Miroslav Típek – zobcová flétna, David Mírný – lesní roh, Vilém Valík – varhany, Jan. B. Novotný – kontrabas, s repertoárem. Georga P. Telemanna, Johanna Ch. Schickhardta a dalších. Nastudoval a slovem provází Jan Basista Novotný.

Těšíme se na vás v pondělí

19. prosince v 18 hodin,

v modlitebně sboru naší

církve na náměstí Českých bratří 35/2, v Liberci.

Koncert se koná v rámci projektu „Večery pro Mistra Jana“. Projekt podporují Liberecký kraj a Královéhradecká diecéze ČČSH. Mediálním partnerem je KALENDÁŘ, měsíčník pro kulturu, sport a společenský život Libereckého a Jabloneckého regionu. VSTUPNÉ 120,-.

Stanislav Kubín



Bohoslužba k výročí církve

Tradiční bohoslužba při příležitosti lednového výročí vyhlášení naší Církve československé husitské se koná v chrámu sv. Mikuláše na Starém Městě v sobotu 7. ledna 2023. red

Česká mše vánoční v Michli

Zveme do sboru Alberta Schweitzera v Praze 4-Michli na koncertní provedení České mše vánoční od Jakuba Ryby. 17. 12. v 19 hodin. Účinkují: Pěvecký sbor a sólisté, na varhany hraje D. Renč. red

Dětské představení v Maně

Zveme do vršovického divadla Mana na představení pro děti s názvem Divadelní abeceda. V sobotu 17. 12. od 15 hodin.

Divadelní abeceda je dílnička, ve které se tančí, zpívá a hraje. Během těchto aktivit se děti seznamují s prostředím divadla. Vyzkouší si, jaké je to být hercem, a také se dozví, jak funguje divadlo a jak vzniká představení. Seznámí děti s dalšími profesemi, které k divadlu neodmyslitelně patří, jako je například režisér, zvukař, osvětlovač, maskérka, rekvizitář, scénograf, uvaděč/ka atd. red

Návrh témat magazínových
čísel pro rok 2023

leden - Víra a humor
únor - Slovo Boží a slovo lidské (500 let od nar. J. Blahoslava)
březen - Křesťanská meditace
duben - Velikonoce
květen - Etická dilemata (100 let narození ses. Ebertové; Ch. Masaryková - 100 let od úmrtí)
červen - Duševní zdraví a pastorační nemocných
červenec - Ježíšova podobenství
srpen - Varhany a varhaníci (30. výročí varhanického kurzu)
září - Výchova k toleranci (problém rasismu a menšin u nás)
říjen - Vděčnost za Boží dary (radost ze života)
listopad - Moudrost stáří (hospicová péče, nemoci stáří)
prosinec - Vánoce

Advent a Vánoce v Rokycanech

Adventní pobožnosti se konají ve čtvrtek od 15.30 hodin.

15. 12.: káže bratr farář Tomáš Procházka

22. 12.: káže sestra Jaroslava Šváblová

Vánoce

25. 12. od 16.30 hodin: káže bratr Jiří Chytil

1. 1. 2023 od 15.30 hodin: Hudební nešpory

Boží požehnání do vašich dnů přeje

Jaroslava Šváblová

PRO DĚTI A MLÁDEŽ



O Janu Křtiteli

K získání tajenky je třeba vyloučit následující přesmýčky a ze vzniklých slov si vypsat písmenka podle čísel v závorce. Všechna slova najdete v textu z Matouše 11,2-11. V přesmýčkách jsou uvedena v základním tvaru.

zěněví (1)
jípřti (5)
namýcolom (7)
dartion (1)
gilemevanu (1)
blukinežs (4)

sátzpu (6)
vrtým (2)
třpuoš (2)
sákro (1)
lopse (2)
zazkv (3)

(Řešení z minulého čísla: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, redaktorka Mgr. Markéta Černá, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklama: tel. 220 398 117

